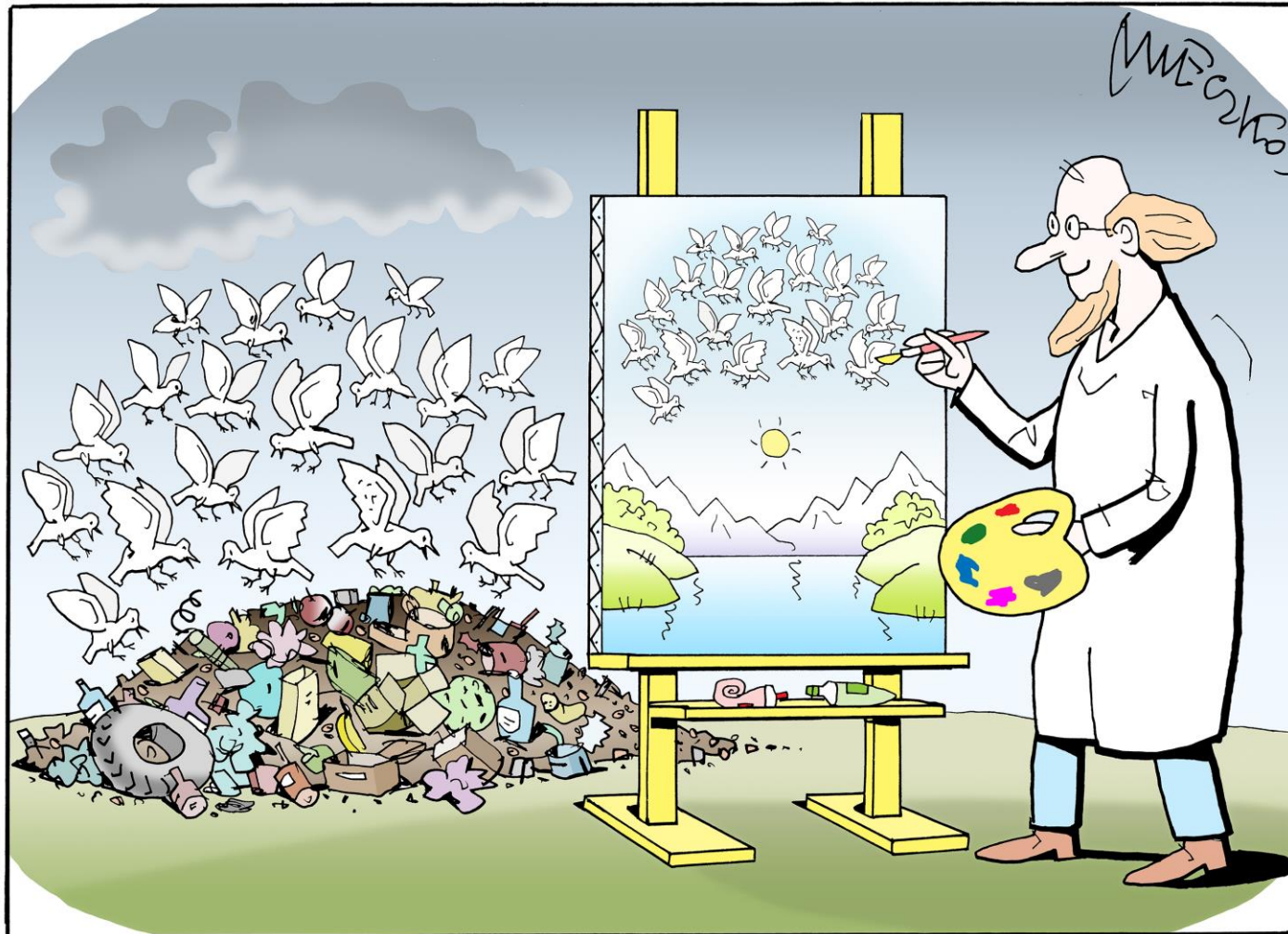

JAKI BUDŻET DLA POLSKI? FAŁSZYWY CZY PRAWDZIWIY?

Grafika udostępniona przez fundację GAP

Prawdziwy budżet państwa vs. 7 sztuczek rządu

Seminarium Rady Gospodarczej – Zespołu Doradców ds.
Gospodarczych przy Marszałku Senatu RP

JAKI BUDŻET DLA POLSKI? FAŁSZYWY CZY PRAWDZIWY?

dr Sławomir Dudek

członek Rady Gospodarczej – Zespołu Doradców ds. Gospodarczych przy Marszałku Senatu RP
prezes i główny ekonomista Forum Obywatelskiego Rozwoju
adiunkt w Instytucie Rozwoju Gospodarczego SGH

UZUPEŁNIONA (PRAWDZIWA) USTAWA BUDŻETOWA – podstawowe wielkości na rok 2023

Projekt z dnia 4 stycznia 2023 r.¹

W celu przywrócenia odpowiedniej rangi budżetowi państwa i jego roli jako podstawowego planu finansowego państwa, uchwalanego w ustawie budżetowej, zgodnie z Konstytucją RP i właściwym charakterem centralnej pozycji w systemie finansów publicznych, wprowadza się następujące zmiany w proponowanym przez Radę Ministrów projekcie budżetu państwa:

Art. 1. 1. Ustala się, zgodnie z załącznikiem nr 1, łączną kwotę podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa w wysokości (~~604 690 746~~) 581 063 201 tys. zł.

2. Ustala się, zgodnie z załącznikiem nr 2, łączną kwotę wydatków budżetu państwa w wysokości (~~672 690 746~~) 816 090 746 tys. zł.

3. Prawdziwy deficyt budżetu państwa ustala się na dzień 31 grudnia 2023 r. na kwotę nie większą niż:

(~~68 000 000~~)

235 027 545 tys. zł.

- Prawdziwy deficyt budżetu państwa jeszcze większy – to aż

345%

tego, fikcyjnego,
pokazywanego przez rząd

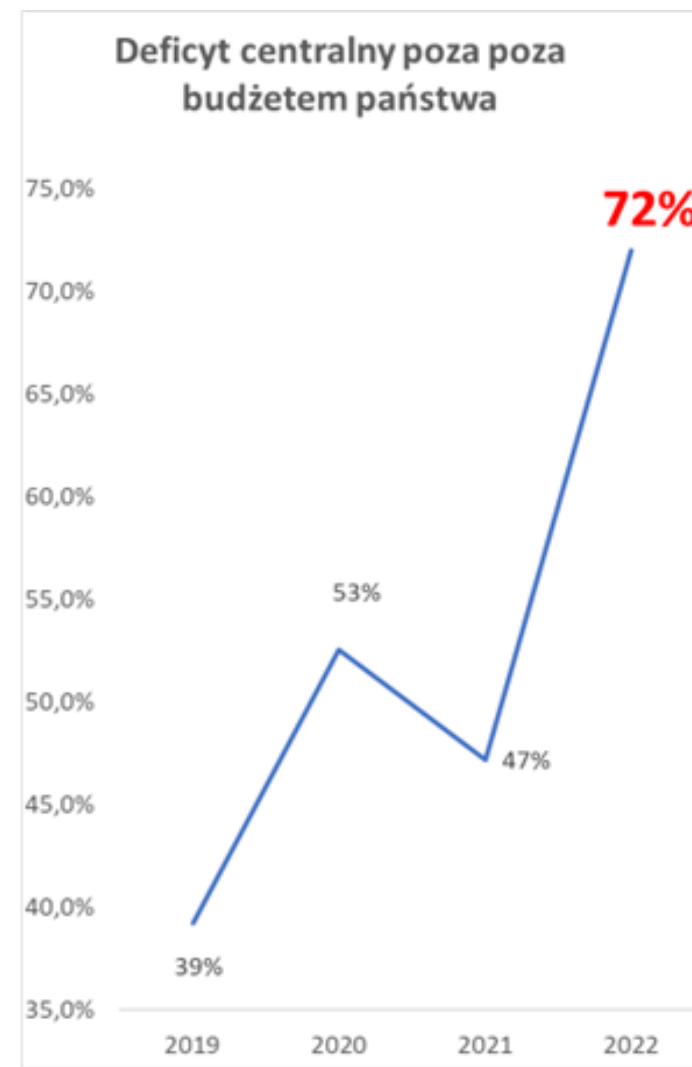
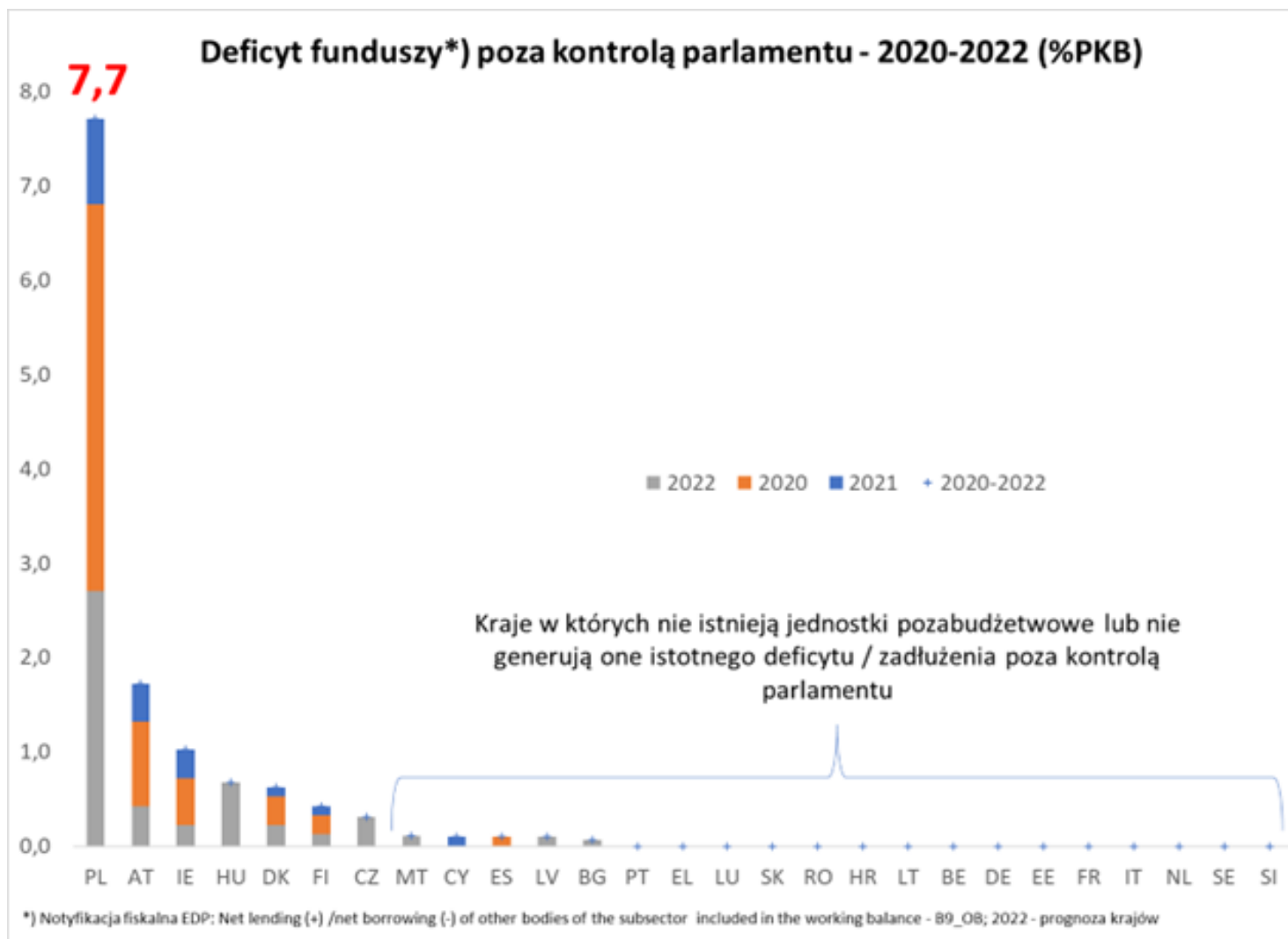
- Dochody: -23,6 mld zł
- Wydatki: +143,4 mld zł

Opracowali:

Sławomir Dudek
Ludwik Kotecki
Hanna Majszczyk

Byli, wieloletni pracownicy Ministerstwa Finansów

Skala deficytu sektora centralnego poza definicją „budżet państwa”.

Siedem „tricków” głównych Ministra Finansów

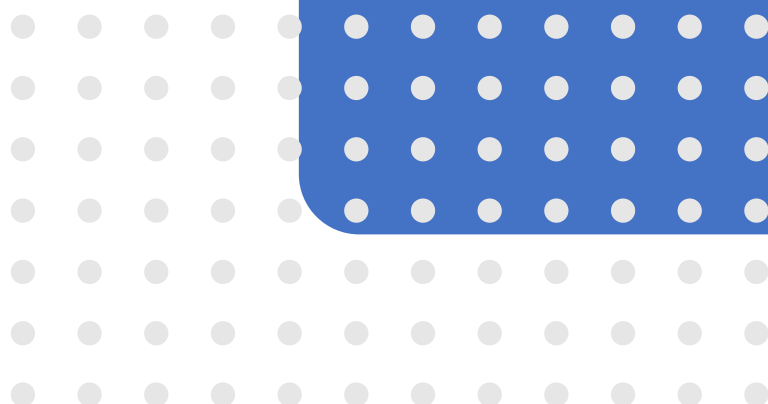
1. Zadłużanie w funduszach BGK i PFR
 - Równoległy raj wydatkowy Morawieckiego, równoległy budżet
2. Rozdawanie obligacji rządowych zamiast dotacji
3. Pożyczki z budżetu zamiast dotacji
4. Nieujmowanie w budżecie zmian w podatkach i wydatkach (plus narracja > daniny, opłaty, odpisy to nie podatki)
5. Przemysł tworzenia państwowych funduszy celowych, fundacji, instytutów, agencji i innych jednostek
 - Ukrywanie rejestru podmiotów SFP
6. Narracja > eksponowanie budżetu państwa
7. Zasłanianie się raportowaniem do Brukseli (wg ESA)

“”

Najwyższa Izba Kontroli

*„Efektywna kontrola społeczna i prawo opinii publicznej do wiedzy na temat państwowej kasy są zakłócone, kiedy rząd osłabia przejrzystość finansów publicznych. Przeprowadzona przez NIK analiza wykonania budżetu państwa [2020] wykazała, że w zeszłym roku rząd zastosował **bezprecedensowe mechanizmy** służące wypychaniu wydatków poza budżet.”*

Najwyższa Izba Kontroli

*„Zasadne jest przywrócenie budżetowi państwa **odpowiedniej rangi** związanej z jego szczególnym charakterem oraz centralną pozycją w systemie finansów publicznych.”*

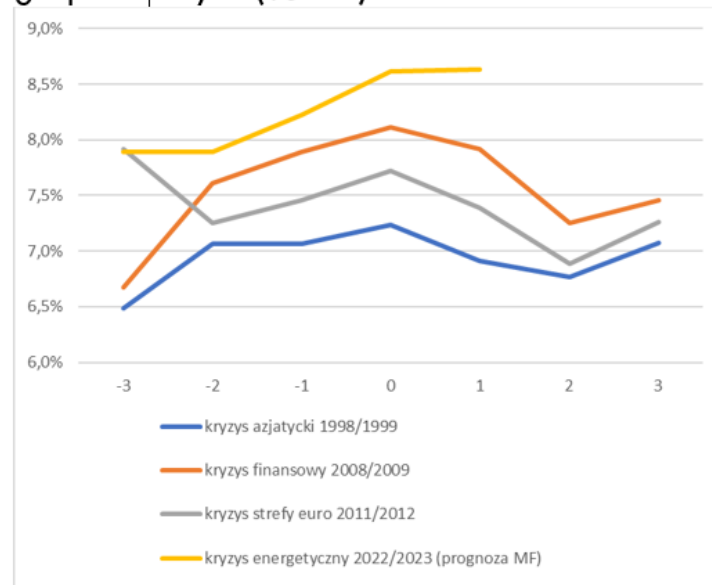
Wydatki: +143 mld zł

- proceder przekazywania obligacji zamiast dotacji: 23,8 mld zł
- dotacja na sfinansowanie 14-tej emerytury: 13 mld zł
- dotacja do funduszy zarządzanych przez BGK w miejsce zadłużenia pozabudżetowego: 106,6 mld zł
 - 6 mld zł – koszty obsługi długu (FPC)
 - 17 mld zł – promesy inwestycyjne dla samorządów (FPC)
 - 33,4 mld zł – dofinansowanie zamrożenia cen gazu i prądu oraz dodatku węglowego
 - 39,5 mld zł - wydatki militarne (FWSZ)
 - 10,7 mld zł (FP)

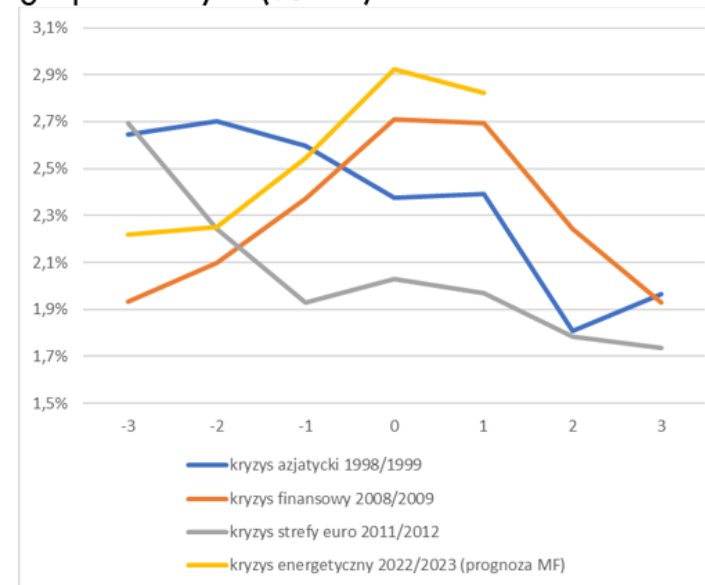
Dochody: -23,6 mld zł

- VAT - tarcza inflacyjna -9,4 mld zł
- VAT - efekt spowolnienia (-0,3 pp. PKB) -10,2 mld zł
- CIT - efekt spowolnienia (-0,15 pp. PKB) -4,01 mld zł

Dochody z podatku VAT w czasie kryzysów gospodarczych (%PKB).

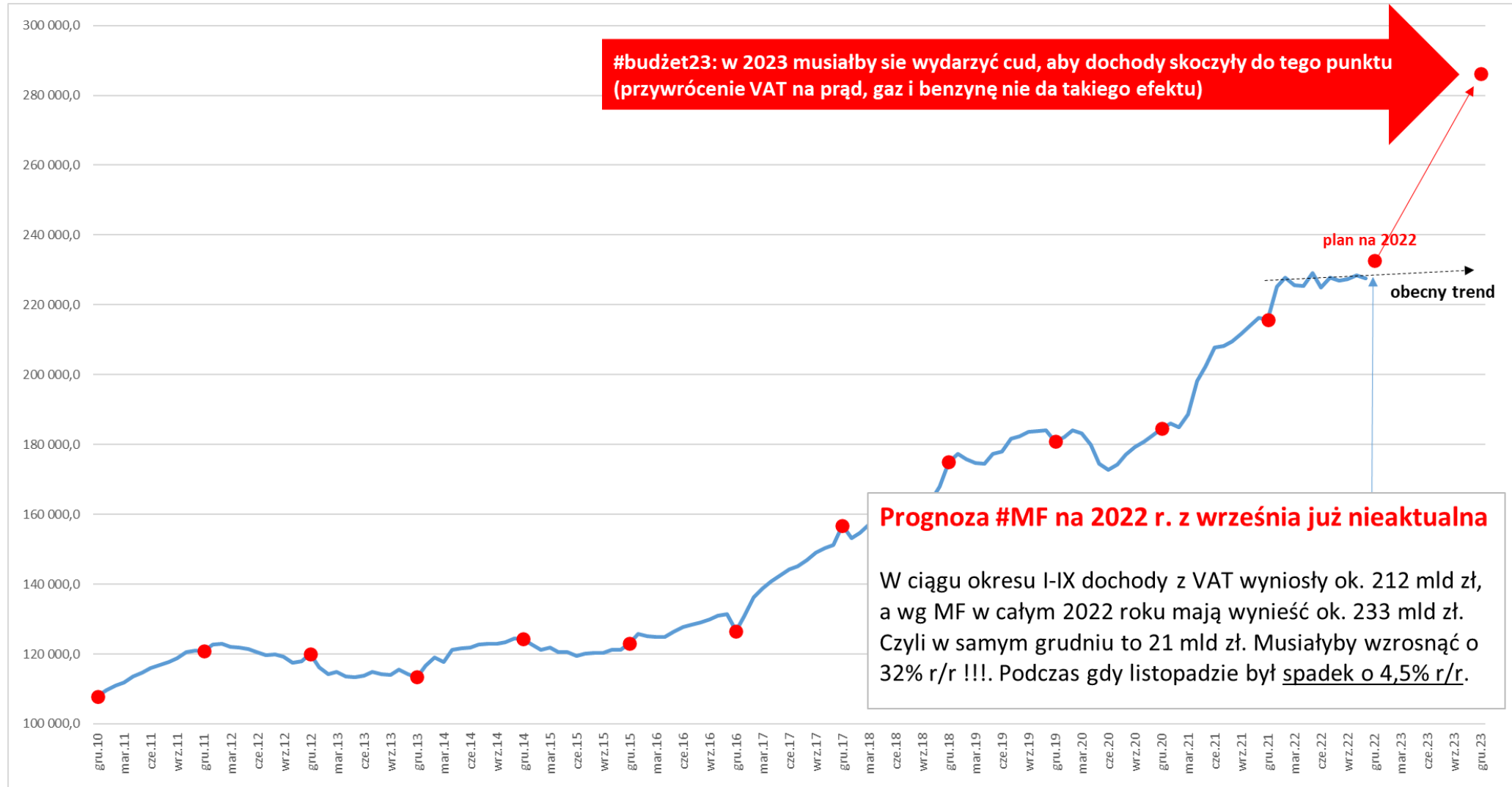

Dochody z podatku CIT w czasie kryzysów gospodarczych (%PKB).

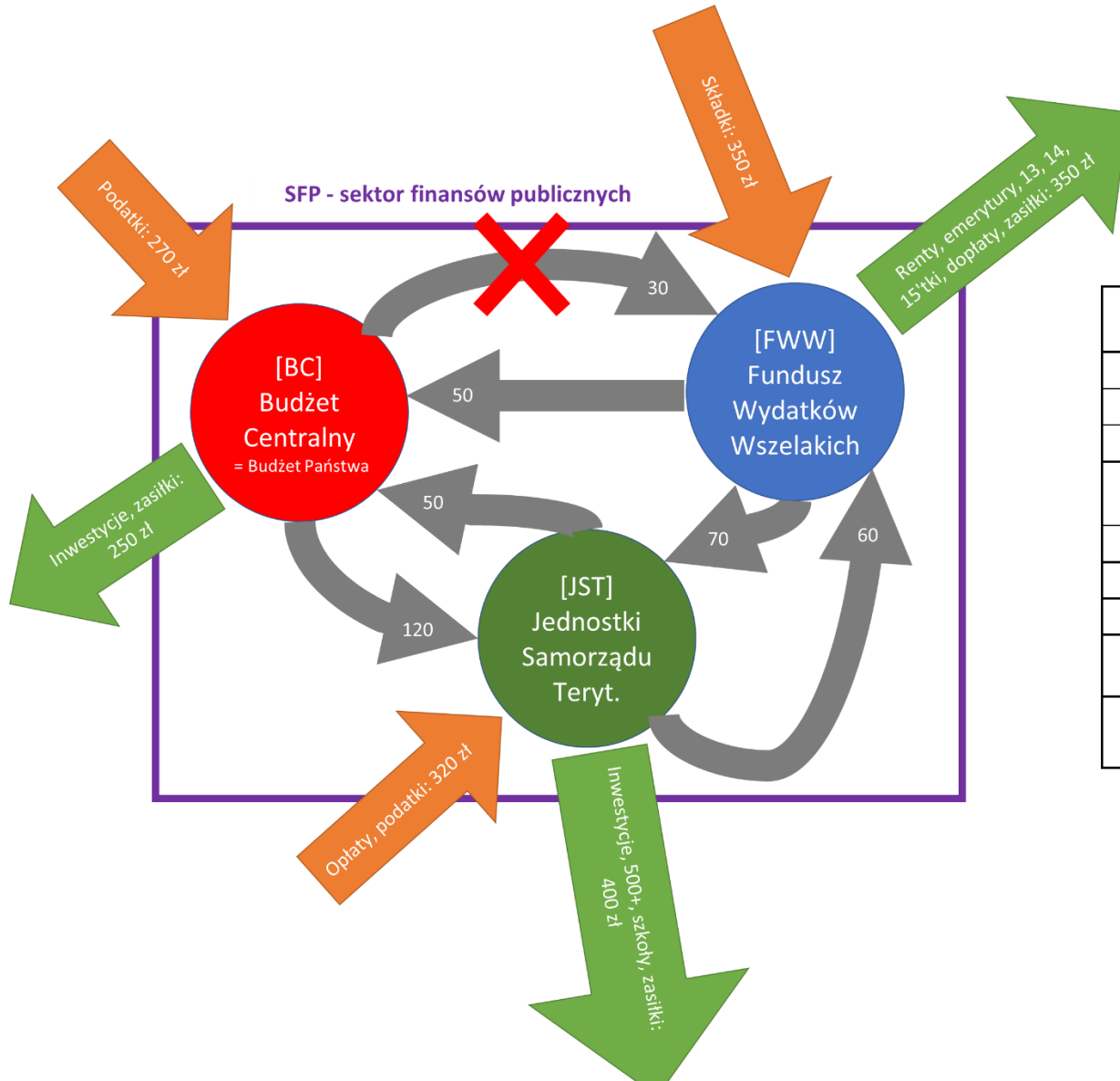

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów, „0” rok od którego rozpoczął się kryzys.

Stagnacja w VAT

Jak to działa? Znikające przepływy?

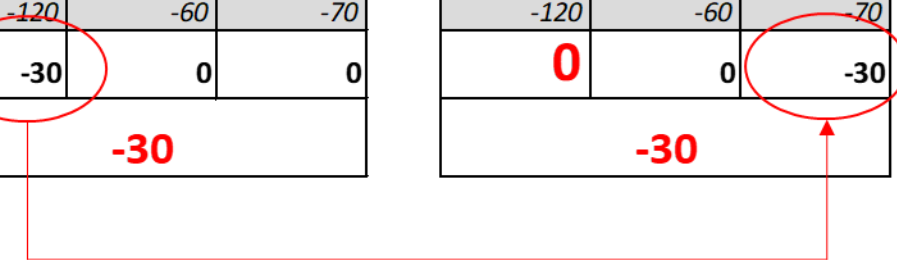

Sytuacja A

	BP	JST	FWW
Dochody	370	510	470
spoza SFP	270	320	380
transfery otrzymane	50	70	60
	50	120	30
Wydatki	-400	-510	-470
spoza SFP	-250	-400	-350
transfery zapłacone	-30	-50	-50
	-120	-60	-70
Wynik	-30	0	0
Wynik SFP	-30		

Sytuacja B

	BP	JST	FWW
Dochody	370	510	440
spoza SFP	270	320	380
transfery otrzymane	50	70	60
	50	120	0
Wydatki	-370	-510	-470
spoza SFP	-250	-400	-350
transfery zapłacone	0	-50	-50
	-120	-60	-70
Wynik	0	0	-30
Wynik SFP	-30		

Rząd ujawnił strategię zadłużania Polski. Rząd nie zwalnia tempa w wyprowadzaniu wydatków poza budżet. Zadłużenie w funduszach wydatkujących poza budżetem, poza kontrolą Parlamentu będzie stanowić 29% prawdziwego długu. Wzrośnie do astronomicznej kwoty 638 miliardów złotych. To prawie 16% PKB. To prawie 12-krotny wzrost od 2015 r.

Zadłużenie w funduszach wydatkujących poza kontrolą Parlamentu

638 mld zł = 638 000 000 000 zł

700

600

500

400

300

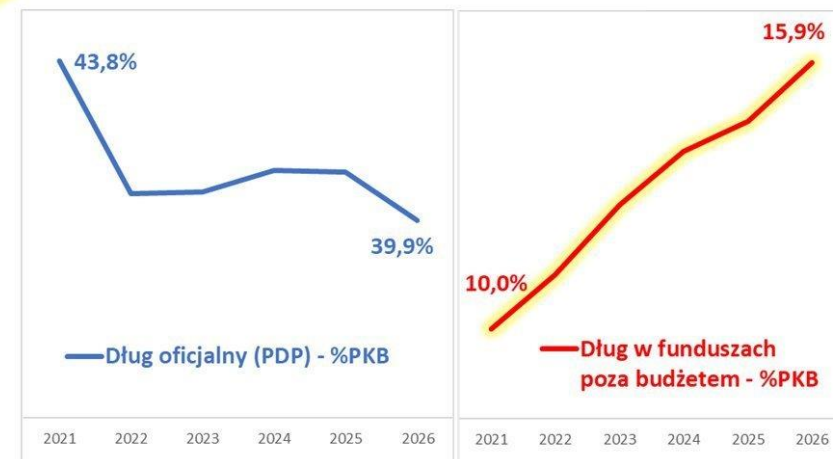
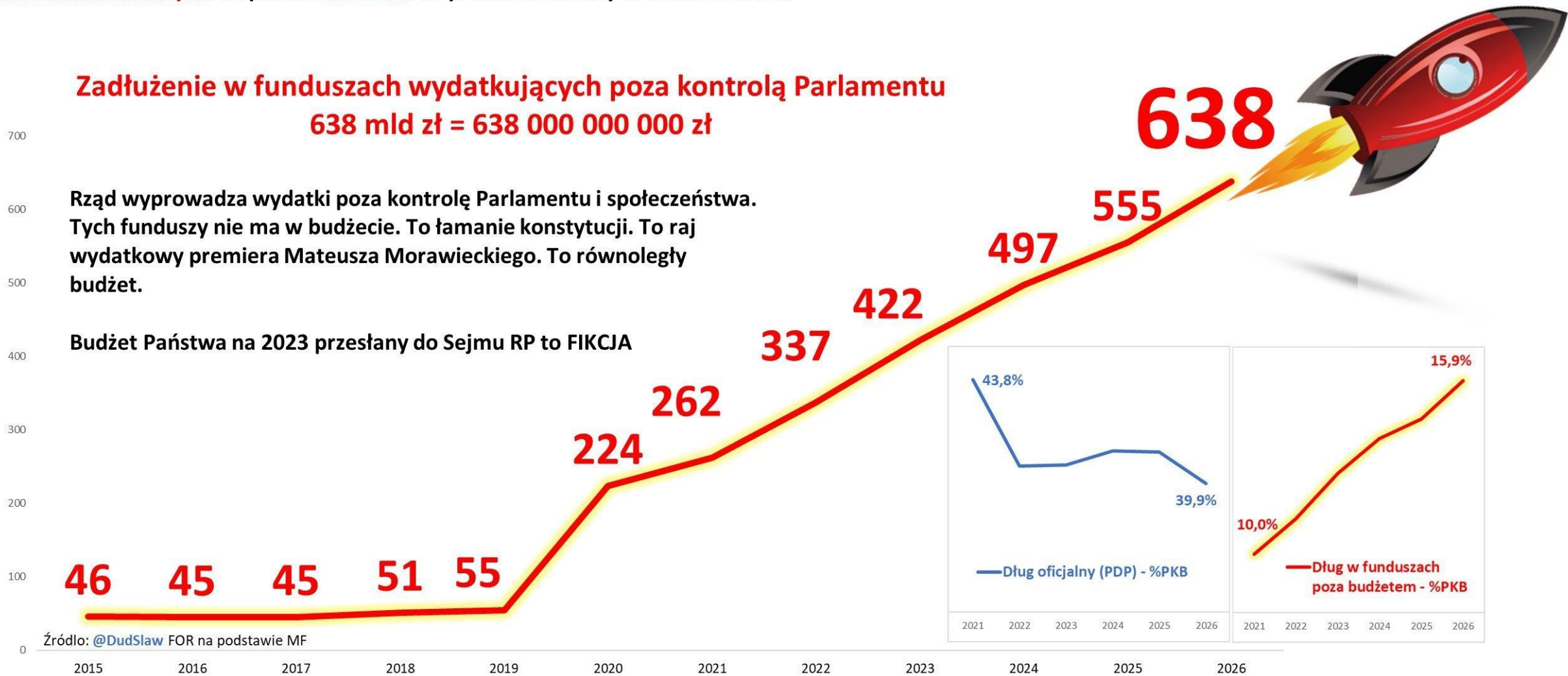
200

100

0

Rząd wyprowadza wydatki poza kontrolę Parlamentu i społeczeństwa. Tych funduszy nie ma w budżecie. To łamanie konstytucji. To raj wydatkowy premiera Mateusza Morawieckiego. To równoległy budżet.

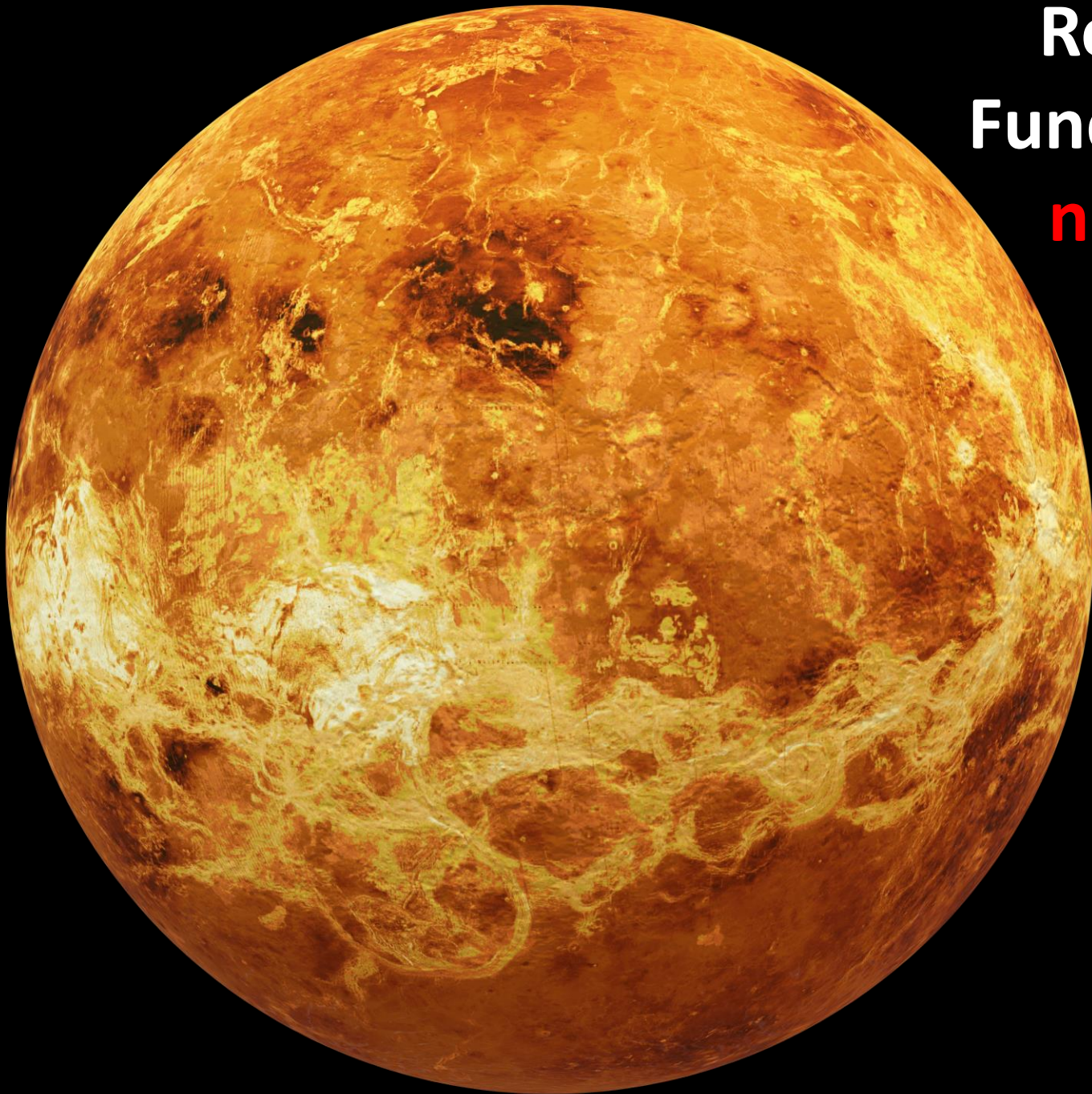
Budżet Państwa na 2023 przesłany do Sejmu RP to FIKCJA

Źródło: @DudSlaw FOR na podstawie MF

Raj wydatkowy

Równoległy budżet Fundusze poza kontrolą **nie ma w budżecie**

Polska Agencja Kosmiczna
jej plan jest w budżecie
1/50 promila wydatków

Obligacje zamiast dotacji

Znowu pożyczki zamiast dotacji > **ponad 61 mld zł (!!!)**

Jest 19 października 2016 r. W Sejmie trwa debata nad projektem budżetu na kolejny rok. Na mównicy ówczesny wicepremier i minister finansów Mateusz Morawiecki zachwala plan dochodów i wydatków, podnosząc, że zapisany w nim deficyt należy do jednego z najniższych w ciągu ostatniej dekady. Porównuje go do wyników osiągniętych przez poprzedników z PO-PSL, przypomina, że za ich rządów deficyt w finansach publicznych grubo przekraczał 7 proc. PKB, a dziura w budżecie była przykrywana dzięki pożyczkom budżetowym dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. **Pożyczki nie były wydatkiem, więc formalnie deficytu nie powiększały.** Rząd PiS, podkreśla Morawiecki, rezygnuje z używania tego instrumentu.

– Pożyczka dla FUS powoduje, że nie widać tego w deficycie budżetu państwa (...) w sposób sztuczny zaniżony jest poziom deficytu budżetowego według statystyki. My tego zabiegu nie stosujemy, co więcej, zdecydowaliśmy o skierowaniu do umorzenia 39 mld zł z poprzednich pożyczek, czyli niejako tych wszystkich pożyczek, które skumulowały się przez lata działań PO-PSL – podkreślał wicepremier.

- Po co?
- Rodzaje funduszy
 - Etykiety
 - Rachunki ale wg zakresu UoFP
 - Instytucje
 - Instytucje ale poza kontrolą parlamentu
- Omijanie budżetu państwa, reguły wydatkowej, długu
- Stanowiska
- Marketing
- Karuzela funduszy – zgubienie kontroli, nadzoru mediów, parlamentu
- Każdy Minister chce mieć fundusz

Ład w Finansach Publicznych
od 2016 - 51 nowych funduszy

Rekordy PRLu pobite

Dodatkowe 15 kolejnych funduszy w #PolskiŁad

Uruchomimy fundusz Polski Ład

Fundusz Modernizacji Szpitali i Fundusz Medyczny	Fundusz sportowy
Krajowy Fundusz Rewitalizacji	Fundusz ekologii
Fundusz nowoczesnych kompetencji	Fundusz Wzajemnego Gwarantowania Dochodów dla rolników
Fundusz młodzieżowych rad gmin	Nowoczesny patriotyzm
będzie przeznaczony na fundusz rozwoju klastra, a 20-30 proc. na <u>fundusz przekwalifikowania</u> .	
Spółeczna Agencja Najmu	Agencja Rozwoju Szpitali
Centrum Dziecka i Rodziny	Utworzymy podmiot odpowiedzialny za opracowanie programów optymalizacyjnych i modernizacyjnych. Agencja będzie również odpowiadać za monitorowanie wdrażanych programów, ewentualne zmiany w procesach rozwoju, modernizacji i restrukturyzacji, a także analizę ich efektów. Zakładamy także stworzenie korpusu menedżerów i <u>zmianę struktury szpitala</u>
Modułowe centra lokalnej wspólnoty	Woda dla Polski
Centrum Dziecka i Rodziny (CDR) <u>tworzy nową jednostkę systemu opieki</u> wspomagającą rozwój dzieci, osób i uczę-	Susza to jedna z największych wyzwań klimatycznych naszych czasów. Dla zwiększenia zasięgu programu an- <u>ty suszowego wprowadzimy instytucję agregatora wnio- sków</u> na poziomie samorządów. Wprowadzimy również

Lata 2016-2020:

35 nowych jednostek sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy finansów publicznych:

<p>IV. Państwowe fundusze celowe</p> <ol style="list-style-type: none"> Fundusz Wsparcia Rozwoju Społeczności Obywatelskiego (2017). Narodowy Fundusz Ochrony Zabliwie (2018). Fundusz Niskiemyślnego Transportu (2018). Fundusz Drog Samorządowych (2019) (od 31 grudnia 2020 r.: Krajowy Fundusz Rozwoju Drog). Fundusz Dostępności (2019). Fundusz Inwestycji Kapitałowych (2019). Fundusz Rozwoju Przemysłu, Usługowych i Charakteru Użyteczności Publicznej (2019). Fundusz Wydatki Rolnicy Ceny (2019). Fundusz Solidarnościowy (2019). Fundusz Rekompenzacji Państwowych Kursów Emisji (2019). Fundusz Młodych (2020). Fundusz Szeregowości (2020). <p>V. Państwowe osoby prawnie</p> <ol style="list-style-type: none"> Instytut Zachodni im. Zygmunta Wojciechowskiego (2016). Państwowa Agencja Antykorupcyjna (2017). Narodowa Agencja Wymiaru Akademickiego (2017). Krajowy Związek Nieruchomości (2017). Instytut Europy Środkowej (2018). Instytut Współpracy Polska-Węgry im. Władysława Fokiera (2018). Państwowe Centrum Wodno-Wydatkowe „Wody Publiczne” (2018). Państwowy Instytut Ekonomiczny (2018). Agencja Badań Modyfikacyjnych (2019). Centrum Łakawicze (2019). Państwowe Laboratorium Antykorupcyjne (2019). Państwowa Agencja Nadzoru Audytowego (2019). <p>VI. Instytucje gospodarki budżetowej</p> <ol style="list-style-type: none"> Krajowy Instytut Medyczny (2020). 	<p>I. Jednostki budżetowe</p> <ol style="list-style-type: none"> Szkoła Wyższa Wymiaru Sprawiedliwości (2018). Instytut Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych w Łodzi (2018). Państwowa Komisja ds. wyjątkowo propozycji składowych przeciwko walucie sekularnej i otwartości wobec multimedialnej postępi lat 15 oraz Urząd Państwowej Komisji ds. wyjątkowo propozycji składowych przeciwko walucie sekularnej i otwartości wobec multimedialnej postępi lat 15 (2019). Instytut Dk Republika (2021). Rzecznik Młodych i Średnich Przedsiębiorców (2021). <p>II. Państwowe instytucje kultury</p> <ol style="list-style-type: none"> Muzeum Żołnierzy Walek i Wpływów Politycznych PRL (2016). Instytut Kultury i Dziedziczenia Wsi (2019). Instytut Dziedziczenia Myśli Narodowej (2020). <p>III. Agencje wykonawcze</p> <ol style="list-style-type: none"> Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (2017). Narodowy Instytut Wodociągów - Centrum Rozwoju Społeczności Obywatelskiego (2018).
--	--

plus fundusze poza kontrolą NIK i Parlamentu: Fundusz przeciwdziałania COVID-19 (który zawiera Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych)

"Drużyna" (stołki) MORAWIECKIEGO

64!

**pełnomocników w randze ministra
z pieniędzy podatników**

"Drużyna" (stołki) MORAWIECKIEGO

65!

**pełnomocników z pensją w randze
ministra z pieniędzy podatników**

64 Pełnomocnik Rządu do spraw

Pozyskiwania Źródeł Finansowania dla

**Przedsięwzięć Służących Wzr
Bezpieczeństwa i Obronność**

63 Pełnomocnik Rządu do spi
spotecznej

62 Pełnomocnik Rządu do spi
Umiejdzynarodowienia Eduka

61 Pełnomocnik Rządu do spi
w Projektach Europejskich

60 Pełnomocnik Rządu do spi
wojennych z Ukrainy

**59 Pełnomocnik Rządu do spraw Działalności
Edukacyjnej oraz Analizowania Sposobu
Realizacji Misji Publicznej w Środkach
Masowego Przekazu**

58 Pełnomocnik Rządu do spraw Przetwórstwa i
Rozwoju Rynków Rolnych

**57 Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do
spraw nowych technologii w sporcie**

56 Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do
spraw Rozwoju Lokalnego

55 Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do
spraw Wspierania Reform w Republice Mołdawii

54 Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do
spraw reformy regulacji administracyjnych
związanych z ruchem naturalnym ludności i
ochrony miejsc pamięci

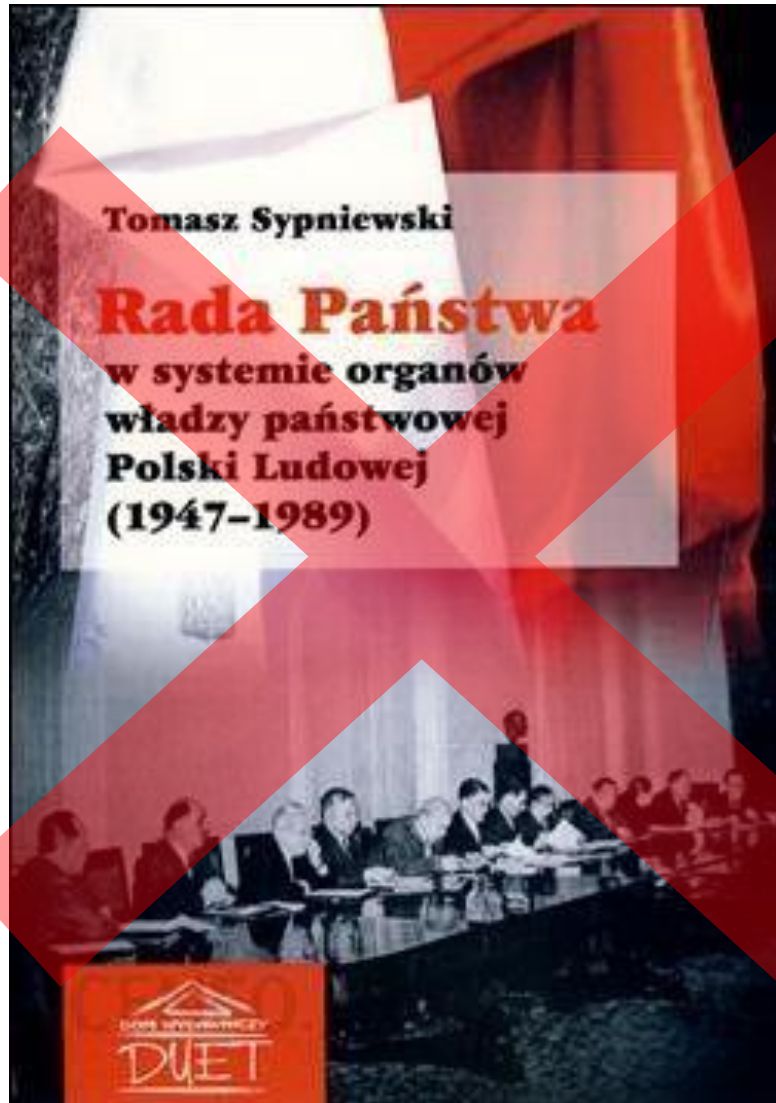
53 Pełnomocnik Rządu do spraw inwestycji
zagranicznych w Rzeczypospolitej Polskiej

52 Pełnomocnik do spraw koordynacji działań
przygotowawczych do organizacji III Igrzysk
Europejskich - Kraków, Małopolska 2023

51 Pełnomocnik Rządu do spraw
Wielkoskalowych Systemów Informacyjnych Unii
Europejskiej

50 Pełnomocnik Prezesa Rady Ministrów do
spraw europejskiej polityki cyfrowej

Rady Państwa z PRL już nie ma

a Budżet
„Państwa” ma
się świetnie

MF: przecież wysyłamy pełne dane do EUROSTATu do Brukseli/Luksemburga

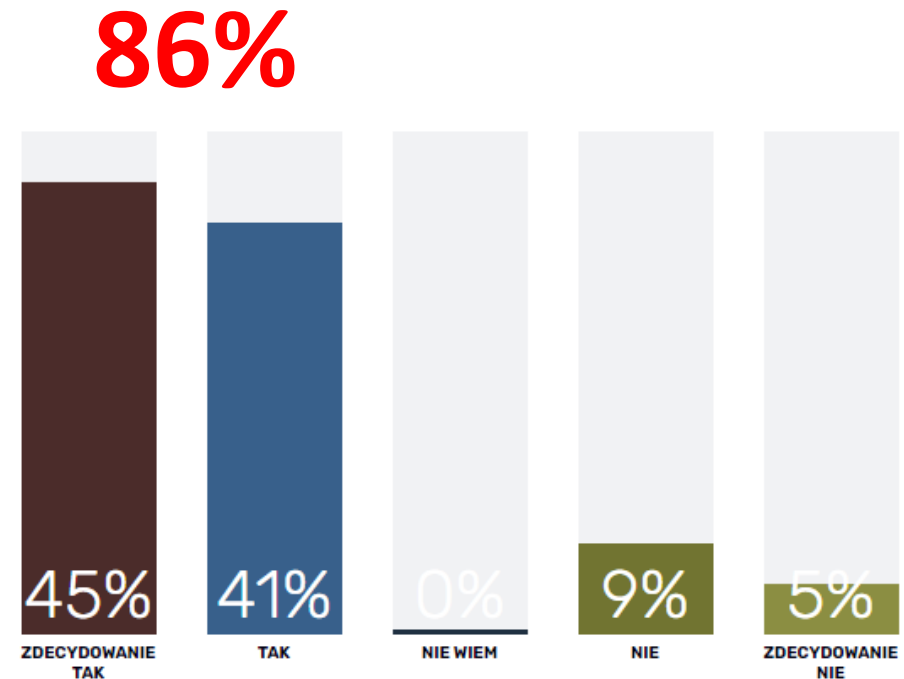
**KON
STY
TUC
JA**

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
ZE WSKAZOWKAMI DLA UZYTKOWNIKOW

03.08.2021

Przejrzystość finansów publicznych oraz przejrzystość poboru podatków

Rosnący procent wydatków publicznych poza budżetem zatwierdzanym przez Sejm jest zagrożeniem dla finansów publicznych.

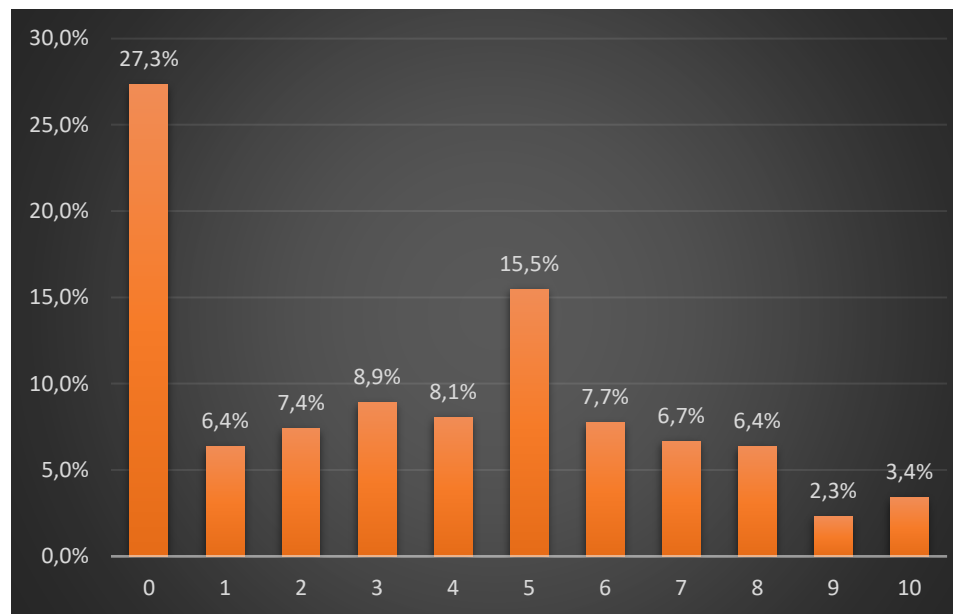
LICZBA RESPONDENTÓW: 22

Źródło: Panel Ekonomistów Polskich

Przejrzystość finansów państwa

- Jak oceniają Państwo przejrzystość i kontrolę finansów państwa, czy Waszym zdaniem parlament, społeczeństwo ma obecnie pełną informację, pełną kontrolę nad finansami państwa? (IRG SGH, N=1000)
 - Skala od 0 do 10, gdzie 0 bardzo mała przejrzystość finansów i bardzo mała kontrola, 10 bardzo duża przejrzystość i pełna kontrola nad finansami.

0	27,3%	58,1%
1	6,4%	
2	7,4%	
3	8,9%	
4	8,1%	
5	15,5%	15,5%
6	7,7%	26,5%
7	6,7%	
8	6,4%	
9	2,3%	
10	3,4%	

Pato-budżet > pato-abolutorium >
nielegalny rząd? > pato-rząd?

- Czy można uzyskać absolutorium na podstawie fragmentu finansów?
- Czy budżet jest niekonstytucyjny?
- Czy rząd uzyskał absolutorium?
- Art. 219 Konstytucji?

Konstytucja RP - Art. 219

Podstawowy charakter budżetu. Podstawowy charakter budżetu oznacza, iż musi on mieć charakter podstawowego aktu zarządzania politycznego częścią finansową mienia publicznego.

„**Podstawowość budżetu** jako aktu zarządzania finansowego państwem lub inną wspólnotą oznacza tym samym, iż plan ten musi zawierać wszystkie dochody i wydatki publiczne tej wspólnoty, a przynajmniej wszystkie te, które są niezbędne do wypełniania funkcji i zadań publicznych danej wspólnoty, gwarantowanych przez odrębne akty normatywne (wymaganie powszechności planowania).”

„Pominięcie w ustawie budżetowej planów finansowych państwowych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania publiczne o znaczeniu podstawowym dla oceny wykonywania przez państwo swoich konstytucyjnych i ustawowych funkcji albo nadanie tym planom informacyjnego, niewiążącego znaczenia prowadzi wprost do naruszenia art. 219 ust. 3 Konstytucji RP.”

RAPORT GOSPODARKA

Pandemia nie usprawiedliwia błędów. Polityka gospodarcza i wiarygodność ekonomiczna Polski

dr Bartłomiej Biga
prof. SGH dr hab. Agnieszka Chłoń-Domińczak
prof. dr hab. Jan Czekaj
dr Sławomir Dudek
dr hab. Dariusz Filar
dr Mirosław Gronicki
prof. dr hab. Jerzy Hausner
dr Janusz Jankowiak
Robert Kowalski
prof. UG dr hab. Leszek Pawłowicz
prof. SGH dr hab. Andrzej Rzońca
prof. dr hab. Andrzej Sławiński
dr Małgorzata Starczewska-Krzysztożek

ALERT GOSPODARCZY

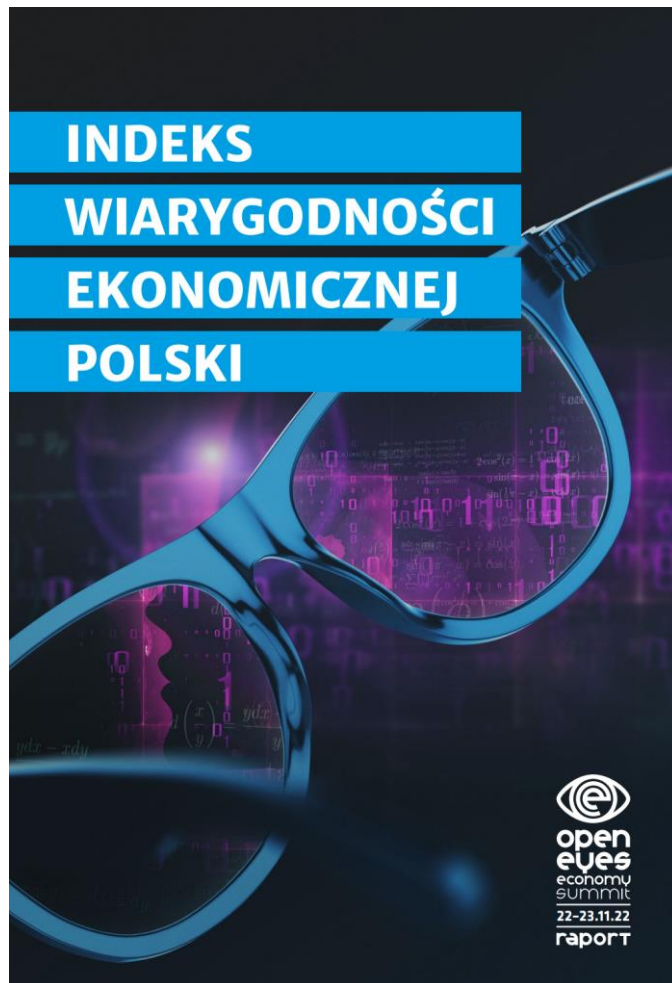
Wiarygodność ram fiskalnych w Polsce jest niezbędnym warunkiem zrównoważonego rozwoju naszej gospodarki po kryzysie

7

dr Bartłomiej Biga
prof. SGH dr hab. Agnieszka Chłoń-Domińczak
prof. dr hab. Jan Czekaj
dr Sławomir Dudek
dr hab. Dariusz Filar
dr Mirosław Gronicki
prof. dr hab. Jerzy Hausner
dr Janusz Jankowiak
Robert Kowalski
prof. UG dr hab. Leszek Pawłowicz
prof. SGH dr hab. Andrzej Rzońca
prof. dr hab. Andrzej Sławiński
dr Małgorzata Starczewska-Krzysztożek

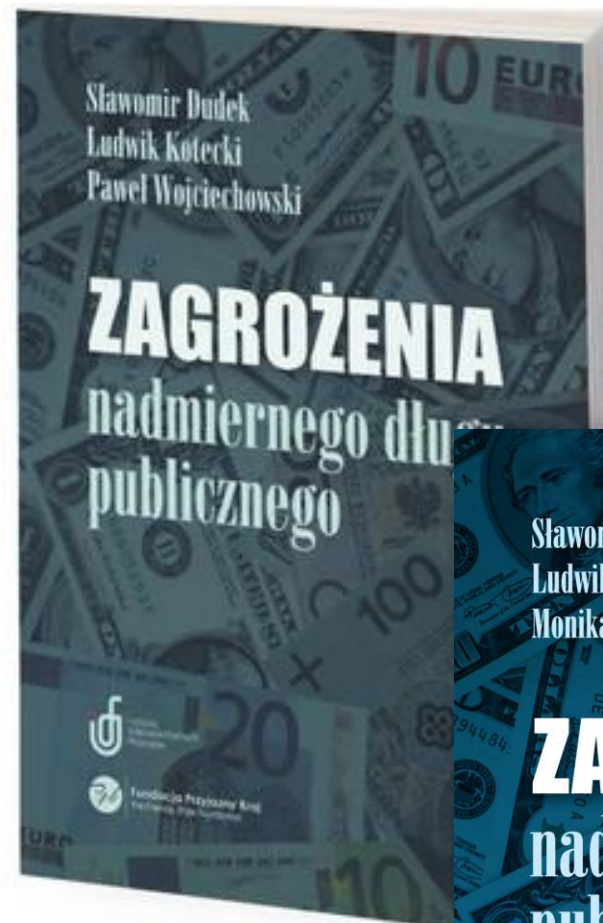
Literatura

INDEKS WIARYGODNOŚCI EKONOMICZNEJ POLSKI

open
eyes
economy
summit
22-23.11.22
raport

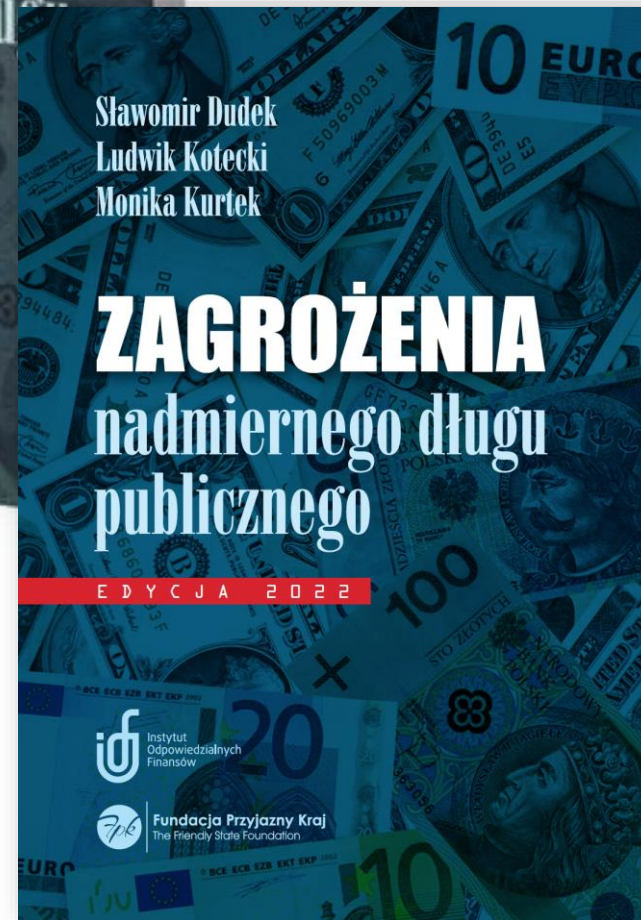

Sławomir Dudek
Ludwik Kotecki
Paweł Wojciechowski

ZAGROŻENIA nadmiernego długu publicznego

Fundacja Przyjazny Kraj
The Friendly State Foundation

Sławomir Dudek
Ludwik Kotecki
Monika Kurtek

ZAGROŻENIA nadmiernego długu publicznego

EDYCJA 2022

Instytut
Odpowiedzialnych
Finansów

Fundacja Przyjazny Kraj
The Friendly State Foundation

Debata ekspercka:

JAKI BUDŻET DLA POLSKI? FAŁSZYWY CZY PRAWDZIWIY?

prowadzenie: dr Sławomir Dudek

- Hanna Majszczyk, b. wiceminister finansów
- dr Stanisław Kluza, b. minister finansów, przewodniczący KNF w latach 2006–2011, Szkoła Główna Handlowa
- prof. Artur Nowak-Far, Szkoła Główna Handlowa
- członkowie Rady Gospodarczej – Zespołu Doradców ds. Gospodarczych przy Marszałku Senatu RP